

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE PODHALAŃSKIM**

Z DNIA

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Maków Podhalański na lata 2022 - 2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2022.559), art. 4¹ ust. 1,2,5 Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24) oraz art. 10 ust. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 poz. 642).

Rada Miejska w Makowie Podhalańskim uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Maków Podhalański dla Gminy Maków Podhalański na lata 2022 – 2023, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchyla Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Maków Podhalański na 2022 rok wprowadzony Uchwałą nr XXXIV.340.2021 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 8 grudnia 2021.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Makowa Podhalańskiego,

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały nr
Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim
z dnia 30.03.2022 r.

Gminna Komisja
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Maków Podhalański
na lata 2022 - 2023**

Maków Podhalański, dnia 30 marzec 2022 r.

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Diagnoza problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych na terenie gminy Maków Podhalański	5
1.1. Postawy mieszkańców gminy Maków Podhalański w stosunku do alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych	6
1.2. Postawy uczniów gminy Maków Podhalański w stosunku do alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych	10
1.3. Wpływ stosowania alkoholu na życie mieszkańców gminy Maków Podhalański	12
1.4. Dostępność napojów alkoholowych	13
2. Działalność Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim	16
2.1. Zakres działania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim	16
2.2. Zadania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim	17
2.3. Realizacja zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	19
3. Cel i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023	22
3.1. Cele i priorytety	23
1. Cele strategiczne Programu	23
2. Cele powiązane ze strategią Gminy Maków Podhalański – cel strategiczny	23
3. Priorytety na lata 2022-2023:	24
3.2. Zadania do realizacji	24
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień (od alkoholu i narkotyków) pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,	25
3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii	27
4. Zapewnienie działania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, współpraca z Policją, Sądem Rodzinnym	28
5. Ograniczenie dostępu do alkoholu	28
3.3. Sposoby realizacji Programu	28
1. Podmiot koordynujący i realizatorzy Programu	29
1. Harmonogram realizacji, źródła finansowania i łączne nakłady finansowe	29
2. Wskaźniki monitoringu	29
3. Sposoby sprawozdania	29
4. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim	29
Zakończenie	30

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023, zwany dalej Programem, określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2021 poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24. 218) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2020 poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469). Zadania określone w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz skierowane są do wszystkich mieszkańców gminy Maków Podhalański.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień, a także minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych.

Realizacja Programu zakłada współpracę różnych podmiotów, instytucji i osób fizycznych działających w obszarze profilaktyki uzależnień. Współpraca ta jest niezbędna, zwłaszcza w obszarze ograniczenia dostępności do alkoholu.

Niniejszy Program realizowany będzie z uwzględnieniem dotychczasowych działań, a także w poszerzeniu o nowe przedsięwzięcia, których celem będzie zwiększenie skuteczności realizacji zadań gminy wynikających z w/w ustaw.

I. PODSTAWA PRAWNA

USTAWY:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
4. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.
5. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r.
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
7. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw
8. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych

PROGRAMY KRAJOWE:

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025

PROGRAM WOJEWÓDZKI:

- 1) Małopolski Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026.

PROGRAMY GMINNE:

1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 - 2026 Gminy Maków Podhalański.
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Maków Podhalański na lata 2021 – 2030.

1. Diagnoza problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych na terenie gminy Maków Podhalański

Nadużywanie napojów alkoholowych oraz innych substancji psychoaktywnych stanowi jeden z najpoważniejszych problemów społecznych. Życie w rodzinie z problemem alkoholowym wywiera negatywny wpływ nie tylko na osobę pijącą, ale również na jej otoczenie, osoby najbliższe tj. małżonka, dzieci, rodziców. Alkoholizm jest chorobą, a osoba dotknięta tym schorzeniem nie ma kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Problem nadużywania alkoholu może dotyczyć każdego, niezależnie od wykształcenia czy sytuacji finansowej. Rozmiar problemu możemy zaobserwować wśród osób korzystających z pomocy Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim. Alkoholizm i narkomania pociągają za sobą znaczące skutki społeczne, takie jak: dezorganizacja rodziny, destrukcyjny wpływ na środowisko wychowawcze dzieci, bezrobocie, zaburzenia stosunków międzyludzkich oraz zachowania demoralizujące. To również jedna z przyczyn bezdomności, odrzucenia przez rodzinę i społeczeństwo oraz braku możliwości samodzielnego utrzymania się, co z kolei skutkuje uzależnieniem od systemu pomocy społecznej i niedostosowaniem społecznym.

W sytuacji, gdy choroba alkoholowa dotknie w rodzinie ojca lub matkę, bardzo dotkliwie skutki tego odczuwają dzieci. Traumatyczne doświadczenia z dzieciństwa, nieustanne odczuwanie strachu oraz brak możliwości komunikowania swoich uczuć wpływają na rozwijającą się osobowość młodego człowieka. Konsekwencje dorastania w takich warunkach mogą być zauważalne dopiero po latach. Częste i uzasadnione odczuwanie strachu

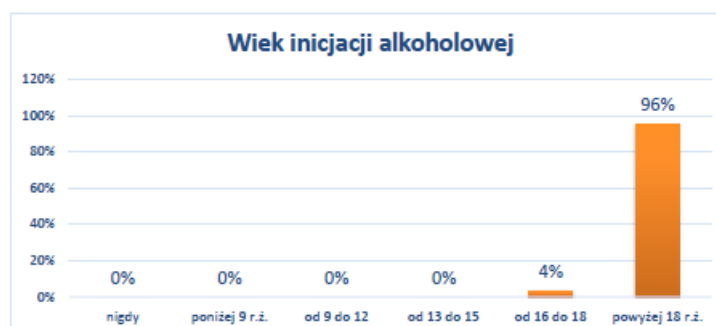
przez dzieci w rodzinie alkoholika, w dorosłości przemienia się w nieuzasadniony lęk. Konsekwencjami tego mogą być m.in. brak umiejętności budowania relacji, brak poczucia bezpieczeństwa, ryzykowne zachowania lub (wręcz przeciwnie) zbyt restrykcyjne podporządkowanie wszelkim zasadom. To tylko niektóre z objawów, które są charakterystyczne dla syndromu DDA – Dorosłych Dzieci Alkoholików.

Alkoholizm jest chorobą widoczną i zauważalną w środowisku lokalnym, natomiast narkomania jest mniej spotykana zwłaszcza w małych środowiskach, gdzie zjawisko to jest bardziej ukrywane niż ujawniane ze względu na naznaczenie społeczne.

1.1. Postawy mieszkańców gminy Maków Podhalański w stosunku do alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych

W 2020 r. na zlecenie Urzędu Miejskiego w Makowie Podhalańskim została sporządzona „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w gminie Maków Podhalański”. Celem niniejszej diagnozy była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym i dotyczyła m.in. zagadnień związanych z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze, jak również spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia.

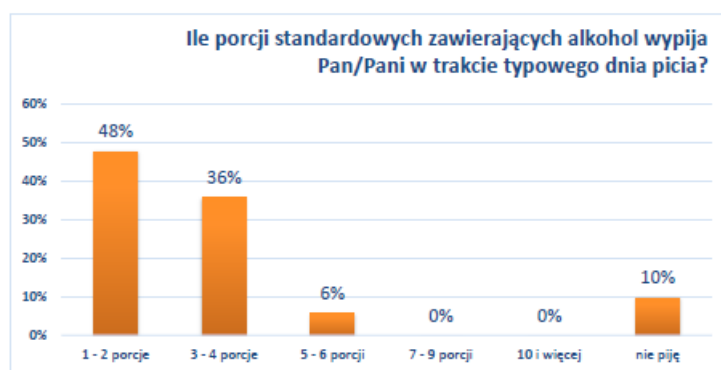
Z przeprowadzonej analizy wynika:

96% ankietowanych wskazało, że pierwszy alkohol wypili, gdy skończyli 18 r.ż., pozostałe 4% badanych osób wskazało na przedział 16-18 r.ż.

W zakresie częstotliwości spożywania alkoholu 6% respondentów zadeklarowało abstynencję. Żadna z osób badanych nie przyznała, iż sięga po alkohol codziennie. Największa ilość osób zadeklarowała, że spożywa alkohol jeden raz w tygodniu (68%) oraz co niepokojące kilka razy w tygodniu (10%). 6% mieszkańców pije alkohol kilka razy w miesiącu, a 10% kilka razy w roku.

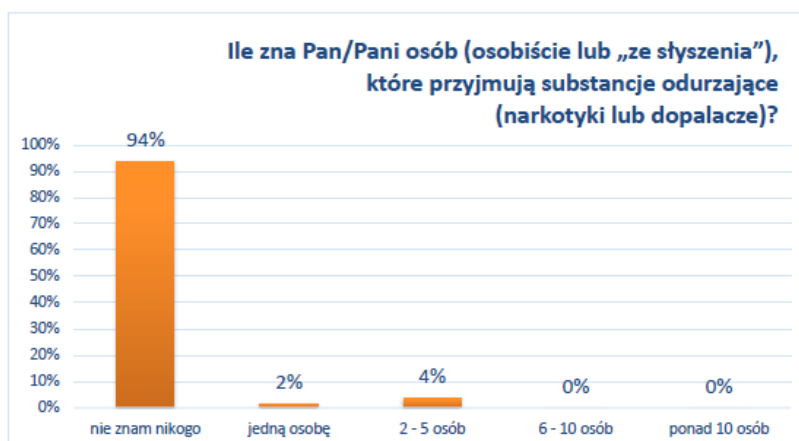

Badana została również ilość spożywanego alkoholu przez mieszkańców naszej gminy. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).

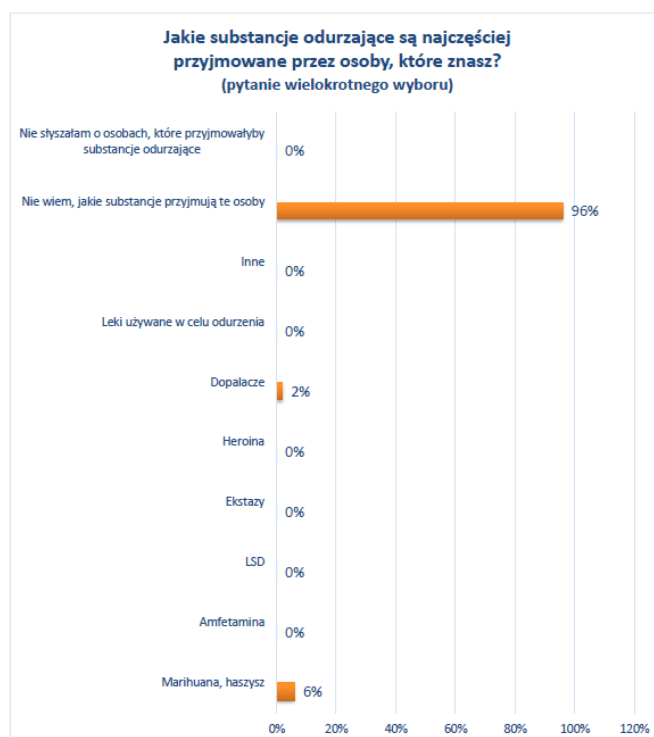
Badane osoby zadeklarowały, iż spożywają jednorazowo 1-2 porcje alkoholu (48%). Aż 36% ankietowanych zadeklarowało ilości rzędu 3-4 porcji. 10% osób przyznało, że nie piją. Te dane wskazują, iż spożycie alkoholu występuje w sposób regularny, przy jednoczesnym zachowaniu względnie małych ilości alkoholu. To pozwala na wyciągnięcie wniosku, iż mieszkańcy gminy Maków Podhalański odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim poziomie ryzyka.

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie zgadzam się</i>	<i>Raczej zgadzam się</i>	<i>Raczej nie zgadzam się</i>	<i>Zdecydowanie nie zgadzam się</i>
<i>Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.</i>	0%	8%	64%	28%
<i>Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.</i>	12%	46%	26%	16%
<i>Osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w moim środowisku lokalnym.</i>	8%	30%	48%	14%
<i>Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.</i>	12%	44%	32%	12%
<i>Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.</i>	0%	0%	10%	90%
<i>Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.</i>	0%	0%	0%	100%
<i>Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.</i>	0%	0%	6%	100%

Zbadane zostały również postawy względem powyższych twierdzeń. Z analizy uzyskanych informacji wynika, iż większość (ponad 60%) ankietowanych nie wierzy w mit, iż alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy niż ten zawarty w wódce. Prawie połowa (46%) osób badanych uważa, iż dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany. Podobna ilość respondentów (48%) jest zdania, iż osoby pijące alkohol nie zagrażają bezpieczeństwu w ich środowisku lokalnym. Niepokojącym wynikiem badania jest, to, że aż 44% osób ankietowanych uważa, że osoby nieletnie z łatwością mogą kupić alkohol w lokalnych sklepach. 90% osób nie zgadza się z twierdzeniem, że alkohol pomaga w trudnych sytuacjach życiowych. 100% ankietowanych jest zdania, iż prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu nie jest bezpieczne, a także, że kobiety w ciąży nie mogą bezpiecznie pić niewielkich ilości alkoholu.

W zakresie spożywania substancji psychoaktywnych większość badanych osób (94%) nie zna nikogo, kto je przyjmuje. 6% respondentów przyznało, że zna co najmniej jedną osobę stosującą substancje psychoaktywne: narkotyki, dopalacze.

Spośród substancji odurzających najczęściej stosowane okazały się dopalacze, marihuana i haszysz. 96% ankietowanych zadeklarowało, że nie wie, jakie substancje przyjmują osoby zażywające środki psychoaktywne.

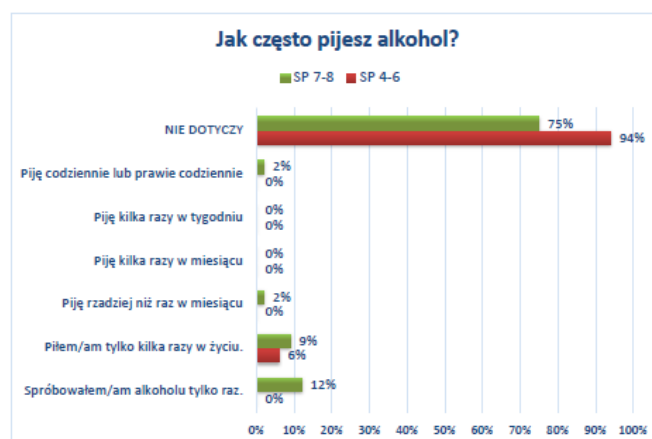
Żaden z ankietowanych nie wie, gdzie można nabyć substancje psychoaktywne, tj. narkotyki lub dopalacze.

2.2. Postawy uczniów gminy Maków Podhalański w stosunku do alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych

Zostały również przeprowadzone badania wśród uczniów klas 4-6 oraz 7-8 szkół podstawowych. Uzyskać z nich można następujące informacje:

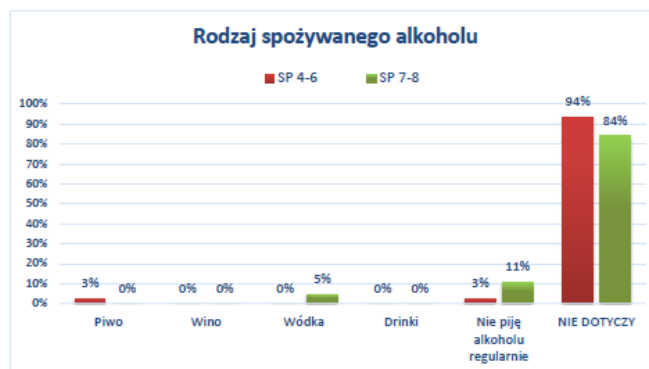

Inicjację alkoholową ma za sobą 6% badanych uczniów klas 4-6 oraz 28% uczniów klas 7-8 szkoły podstawowej.

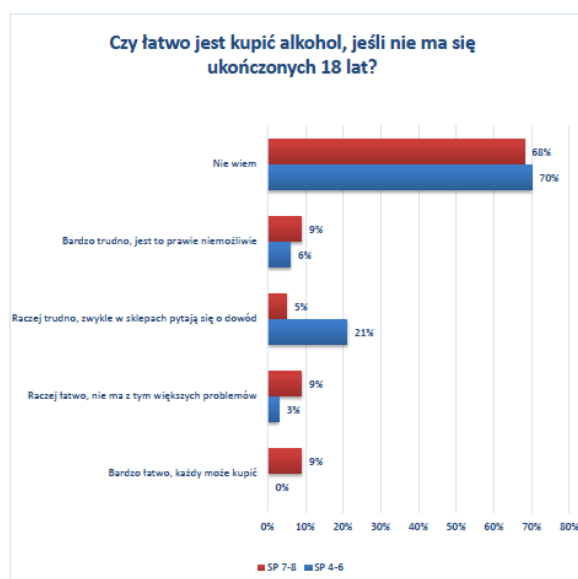

W zakresie częstotliwości spożywanego alkoholu 2% uczniów klas 7-8 przyznaje, że pije codziennie lub prawie codziennie. Tyle samo osób pije rzadziej niż raz w miesiącu. 9% dzieci z tej grupy wiekowej piło kilka razy w życiu, natomiast 12% przyznaje, że spróbowało alkoholu tylko jeden raz. 75% uczniów klas 7-8 problem nie dotyczy.

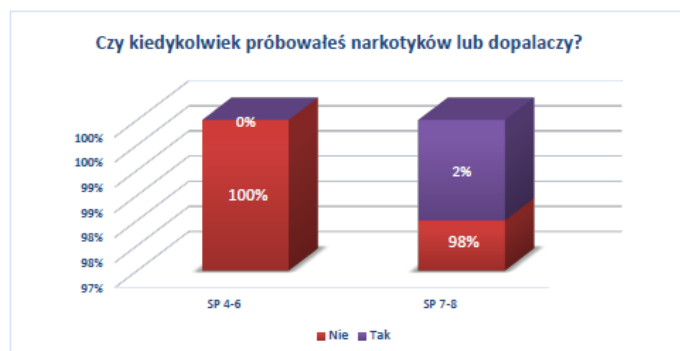
Z kolei w grupie uczniów z klas 4-6, 6% z nich deklaruje, że piło alkohol tylko kilka razy w życiu, natomiast 94% tej grupy wiekowej problem nie dotyczy.

3% uczniów klas 4-6 sięga po piwo, natomiast 5% uczniów klas 7-8 sięga po wódkę.

Zapytano uczniów również o to, czy łatwo jest kupić alkohol, jeśli nie ma się ukończonych 18 lat. Z uzyskanych danych wynika, iż 9% uczniów klas 7-8 uznaje, że nie ma z tym problemu, tyle samo uważa, że bardzo łatwo można kupić alkohol nie ukończywszy 18 r.ż. Porównując, dzieci z klas 4-6 oceniają one możliwość zakupu alkoholu jako raczej trudne (21%) lub bardzo trudne (6%). Tylko 3% uczniów z tej grupy wiekowej uznaje, że nie ma większego problemu z zakupem napojów alkoholowych.

W przypadku stosowania innych substancji psychoaktywnych tj. narkotyki i dopalacze wyniki badań nie wskazują, aby uczniowie przejawiali problemy w tym zakresie.

2.3. Wpływ stosowania alkoholu na życie mieszkańców gminy Maków Podhalański

Z „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w gminie Maków Podhalański” wynika, iż na przestrzeni lat 2017-2019 alkoholizm był ostatnim z powodów przyznawania pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim.

Z danych uzyskanych od Policji dotyczących problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu odczytujemy następujące informacje:

Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu			
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	23	17	20
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu	4	6	7
Zakłócanie porządku publicznego	57	16	22
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	1	1	1
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	27	12	18
Osoby nieletnie zatrzymane do wytrzeźwienia	0	0	0

Z danych uzyskanych dnia 21.03.2022 r. z Komisariatu Policji w Makowie Podhalańskim wynika, iż:

Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu		
	2020 r.	2021 r.
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	25	20
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu	7 (w tym 4 rowerzystów)	7 (w tym 4 rowerzystów)
Zakłócenie porządku publicznego	58	82
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	2	1
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	51	30
Osoby nieletnie zatrzymane do wytrzeźwienia	0	0

Zjawisko przemocy w rodzinie dosyć często wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinie.

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nie prawdziwe</i>	<i>Zdecydowanie nie prawdziwe</i>
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	76%	24%	0%	0%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	0%	0%	2%	98%
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	26%	72%	2%	0%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	0%	0%	16%	84%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	0%	0%	6%	94%

Łącznie 100% badanych mieszkańców naszej gminy zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto zwrócić jednak uwagę, iż spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną.

2.4. Dostępność napojów alkoholowych

W I kwartale 2017 roku weszły w życie przepisy Uchwały nr XXIV.222.2017 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie zakazu spożywania napojów alkoholowych na terenie gminy Maków Podhalański. Uchwała przewiduje kilka obszarów w przestrzeni publicznej, w której obowiązuje powszechny zakaz spożywania alkoholu.

W 2018 r. została uchwalona Uchwała nr XXXVII.370.2018 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 26 września 2018 r. w sprawie ustalenia dla tereny gminy Maków Podhalański maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży jak i poza miejscem sprzedaży. Aktualne limity oraz ich wykorzystanie przedstawione zostały w tabeli nr 1.

Tabela nr 1. Wykorzystanie limitów zezwoleń na sprzedaż alkoholu w 2021 roku

Rodzaj zezwolenia	Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (tzw. handel detaliczny)		Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	
	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany
A. Zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% alkoholu oraz piwa	80	46	30	13
B. Zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych od 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa	80	39	30	10
C. Zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu	80	44	30	9

W 2018 r. została wprowadzona w życie Uchwała nr XXXVII.371.2018 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 26 września 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Maków Podhalański miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Ustala ona zasady miejsc, w których mogą zostać sprzedawane i podawane napoje alkoholowe.

Wyżej wymieniona uchwała, określa nowe zasady usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Maków Podhalański, zgodnie z którymi:

- Sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych nie może być prowadzone:
 - w odległości 50 m od szkół, przedszkoli i placówek oświatowych, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz obiektów sportowych,
 - w odległości 100 m od obiektów kultu religijnego (kościół, kaplice, w których odbywają się regularne nabożeństwa),
- Dopuszcza się sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych na wolnym powietrzu w tzw. „ogródkach gastronomicznych”, bez konieczności uzyskania odrębnego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod następującymi warunkami:
 - ogródki gastronomiczne muszą być usytuowane bezpośrednio przy wejściu do lokalu gastronomicznego, na który wydane zostało zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu jego sprzedaży,

- przedsiębiorca musi posiadać pisemną zgodę wyrażoną przez właściciela terenu, na którym zlokalizowany jest ogródek gastronomiczny, na prowadzenie tego typu działalności,
- ogródek musi być urządzony w sposób estetyczny i stanowić ogrodzony teren ze stolikami i miejscami do siedzenia, zabezpieczony przez bezpośrednim wejściem na drogę publiczną, po której odbywa się ruch pieszy i samochodowy,
- usytuowanie ogródków gastronomicznych nie może zakłócać ładu przestrzennego, a sposób wykonania jego elementów konstrukcyjnych i kolorystyka powinna harmonizować z otoczeniem,
- zabrania się tworzenia ogródków gastronomicznych w obrębie placówek handlowych, posiadających wyłącznie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- przedsiębiorca prowadzący ogródek gastronomiczny ma obowiązek zapewnić klientom dostęp do toalet.

Została również uchwalona Uchwała nr XXXVII.372.2018 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 26 września 2018 r. w sprawie odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych. Ustanawia ona odstępstwo od zakazu spożywania napojów alkoholowych podczas organizowanych imprez sołeckich, gminnych, sportowych kulturalno-rozrywkowych, promocyjnych, rajdów i imprez okolicznościowych na terenie naszej gminy.

Z oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców – sprzedawców alkoholu wartość sprzedanego w 2021 roku alkoholu na terenie gminy Maków Podhalański wyniosła ogółem 20.736.265,32 zł. Przedstawia to tabela nr 2.

Tabela nr 2. Wartość sprzedanego alkoholu w 2021 r. (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców)

Rodzaj zezwolenia	A. Zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% alkoholu oraz piwa	B. Zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych od 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa	C. Zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu	Razem
Wartość sprzedanego alkoholu w 2021 r. (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych)	8.893.457,07	1.871.361,21	9.971.447,04	20.736.265,32

Dochody gminy Maków Podhalański ze sprzedaży alkoholu w 2019 r. wyniosły: 373 688,21 zł, w 2020 r. wyniosły: 394 006,89 zł, natomiast w 2021 r. 442 727,24 zł.

Podczas badań wykonywanych na rzecz „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w gminie Maków Podhalański” zapytano mieszkańców gminy jak oceniają ilość sklepów i lokali w okolicy, gdzie można kupić alkohol.

62% respondentów zadeklarowało, iż na terenie gminy Maków Podhalański jest odpowiednia ilość punktów sprzedaży, w których można zakupić alkohol. Natomiast 34% ankietowanych uznało, iż jest ich za mało.

Do końca 2021 roku zakres programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych obejmował problematykę alkoholową oraz narkotykową. Stąd wszelkie diagnozy lokalne obejmowały rozpowszechnienie problemów alkoholowych oraz narkomanii. Obecna sytuacja prawna wymaga sporządzenia diagnozy problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych na terenie gminy.

2. Działalność Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim

2.1. Zakres działania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim

Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim została powołana Zarządzeniem Nr 0050.399.2020 Burmistrza Makowa Podhalańskiego z dnia 29 grudnia 2020 roku w sprawie powołania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Została powołana do realizacji zadań

własnych gminy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Komisja inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych. Celem tych działań jest ograniczanie dostępności do alkoholu, zwiększenie osiągalności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, podejmowanie działań w związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy w rodzinie oraz zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Celem tych działań jest wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin, a także kształtowanie zdrowego stylu życia oraz pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Komisja uprawniona jest również do podejmowania czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, zobowiązania poddania się leczeniu odwykowemu. Ponadto, Komisja realizuje zadania gminy określone ustawowo w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a w szczególności:

- wydawanie postanowień dotyczących zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim;
- prowadzenie kontroli przestrzegania warunków i zasad sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- prowadzenie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

2.2. Zadania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim

Zadania te w szczególności obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
W szczególności:
 - przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia,
 - motywowanie i zobowiązywanie do podjęcia leczenia odwykowego,
 - kierowanie do biegłych w przedmiocie orzekania o uzależnieniu,
 - kierowanie spraw do sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu odwykowego,
 - inicjowanie działań zmierzających do rozwiązywania problemów alkoholowych w środowisku lokalnym,
 - kierowanie osób uzależnionych i uwikłanych w przemoc domową do specjalistów i instytucji świadczących usługi w tym zakresie,
 - podejmowanie działań zmierzających zapobieganiu przemocy w rodzinie,
 - organizowanie pomocy dzieciom ze środowisk zagrożonych marginalizacją, ze szczególnym uwzględnieniem problemów alkoholowych.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Poprzez:
 - inicjowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży,
 - prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej,
 - podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym promującym zdrowy styl życia, kierowanych do dzieci i młodzieży,
 - wspieranie realizacji pozalekcyjnych programów sportowych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
 - podejmowanie działań wobec firm prowadzących reklamę napojów alkoholowych w sposób niezgodny z przepisami,
 - podejmowanie działań informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do kierowców pojazdów mechanicznych,
 - prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

2.3. Realizacja zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Pełnomocnikiem Burmistrza ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

W ramach swojej działalności Komisja oraz Pełnomocnik współpracują z następującymi instytucjami:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim, ul. Rynek 11 34-220 Maków Podhalański,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Makowie Podhalańskim, ul. Rynek 11, 34-220 Maków Podhalański,
- Komisariat Policji w Makowie Podhalańskim, ul. Kolejowa 8, 34-220 Maków Podhalański,
- Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej I Wydział Cywilny, ul. Mickiewicza 11, 34-200 Sucha Beskidzka,
- Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej (Izba Wyrzeźwień), ul. K. Miarki 11, 43-300 Bielsko-Biała.

W Makowie Podhalańskim działa Punkt Konsultacyjny z siedzibą w ul. Rynek 11, 34-220 Maków Podhalański. Prowadzone są w nim porady oraz udzielana jest pomoc osobom nadużywającym alkoholu, zażywającym narkotyki oraz zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi oraz członkom ich rodzin, jak również osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Członkowie Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim przeprowadzają rozmowy interwencyjno-motywacyjne z osobami dotkniętymi problemem alkoholowym. W 2021 roku z konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym skorzystało:

- 51 osób nadużywających alkoholu,
- 12 osób współuzależnionych,
- 13 osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- 51 osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 21 osób zainteresowanych losem osób dotkniętych problemem alkoholowym.

W Punkcie Konsultacyjnym w Makowie Podhalańskim prowadzone są również konsultacje o charakterze edukacyjno-informacyjno-motywacyjnym przez zatrudnionego terapeutę uzależnień. W 2021 roku w spotkaniach uczestniczyło 315 osób, 3 pary małżeńskie, 9 osób współuzależnionych.

Warto zwrócić uwagę, iż ze względu na sytuację związaną z wystąpieniem pandemii Covid-19 działalności Komisji została w znaczny sposób ograniczona. Nie udało się w tym roku zrealizować kolonii dla dzieci.

W 2021 roku Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim zrealizowała Program „*Bezpieczne wakacje. Zdrowy styl życia wolny od nałogów*” w ramach którego prowadzone były działania edukacyjne i profilaktyczne wobec dzieci i młodzieży z terenu gminy Maków Podhalański. Celem programu było promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież w okresie wakacji 2021 r. Zostały zakupione ulotki profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci w wieku 5-15 lat, które zostały rozprowadzone wśród uczniów szkół podstawowych podczas zakończenia roku szkolnego 2020/2021. Został również zakupiony sprzęt niezbędny do realizacji turniejów sportowych w myśl hasła „*Bezpieczne wakacje. Zdrowy styl życia wolny od nałogów*”. Nauczyciele i wychowawcy oddziałów przedszkolnych zostali zaangażowani do

realizacji konkursu plastycznego dla dzieci pt. *„Aktywnie spędzam wakacje”*. W ramach programu zostały zakupione nagrody dla uczestników turniejów, a także konkursu.

W marcu 2021 roku Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim sfinansowała program pn. *„Niewidzialne rany”* na wniosek Zespołu Szkół w Makowie Podhalańskim. Działaniami tymi zostali objęci uczniowie klasy 6 i 7, nauczyciele oraz rodzice.

W 2021 r. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim w ramach swojej działalności tworzyła materiały edukacyjne dla osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego. Materiały te wykorzystywane są podczas konsultacji, rozmów motywujących oraz innych form wsparcia jakie oferują członkowie Komisji.

W marcu 2021 r. na zlecenie Komisji została przeprowadzona akcja *„Odpowiedzialny sprzedawca”*, akcja profilaktyczna *„Zakup kontrolowany”* oraz audyt. Zostały również zakupione materiały edukacyjne dla sprzedawców napojów alkoholowych. Tymi działaniami łącznie objęto 54 punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W 2021 r. Komisja przystąpiła do projektu *„Otwórz się na pomoc”*. Jest to interaktywny program poświęcony problemowi różnych uzależnień wśród dzieci. Program ten można znaleźć na stronie internetowej www.makow-podhalanski.pl w zakładce Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod nazwą *„Otwórz się na pomoc”*.

We wrześniu 2021 r. zostały opracowane i zakupione banery promujące hasło *„Stop uzależnieniom”*. Zostały one umieszczone przy boiskach sportowych każdego z klubów sportowych na terenie gminy Maków Podhalański.

Ponadto Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim przystąpiła do realizacji kilku programów profilaktyczno-edukacyjnych tj. *„Przemoc boli”*, *„Narkotyki? To mnie nie kręci”*, a także *„DepresJA”*. Materiały te zostały rozprowadzone do wszystkich szkół. Przy okazji realizacji w/w programów został ogłoszony konkurs *„Dobre relacje w rodzinie to najlepsza profilaktyka dla wszystkich jej członków. Przygotuj z mamą i z tatą niedzielny obiad z deserem. Opisz menu i podział pracy (co zrobiłeś/aś Ty, co rodzic). Do opisu dołącz 2 zdjęcia Waszych potraw – efektu wspólnej pracy”*. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło w m-cu grudzień 2021 r.

W ramach działalności profilaktyczno-edukacyjnej Komisja przystąpiła również do trzech kampanii *„Postaw na rodzinę!”*, *„Dopalacze – powiedz stop!”*, *„Przeciw pijanym kierowcom!”*. W ramach realizacji kampanii *„Przeciw pijanym kierowcom!”* członkowie Komisji osobiście zaangażowali się w rozpowszechnienie otrzymanych materiałów. 5 i 16

listopada 2021 r. na parkingach w Makowie Podhalańskim udostępniali kierowcom samochodów ulotki i inne materiały edukacyjne. Część wspomnianych materiałów została również przekazana do Komisarzatu Policji w Makowie Podhalańskim.

W grudniu 2021 r. odbyło się szkolenie skierowane do specjalistów pracujących z dziećmi i rodzinami nt. „*FAS problemy diagnostyczne oraz formy pomocy dla dziecka i rodziny*”.

W 2021 roku zostały również sfinansowane paczki świąteczne dla 139 dzieci, z czego: 107 dzieci należy do zespołów regionalnych działających na terenie gminy Maków Podhalański oraz 32 dzieci objętych działaniami Świetlicy Środowiskowej działającej przy Miejskim Ośrodku Kultury w Makowie Podhalańskim.

W ramach współpracy z Ośrodkiem Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej (Izba Wyrzeźwień) z terenu naszej gminy w 2021 roku do izby wyrzeźwień zostało doprowadzonych 10 osób (w tym 1 kobieta). W 2020 r. było to 6 osób (w tym 0 kobiet). W 2019 roku osób tych było 17 (w tym 3 kobiety), natomiast w 2018 roku doprowadzonych zostało 8 osób (w tym 1 kobieta).

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim wynika, iż w 2021 roku:

- liczba rodzin objętych pomocą społeczną ogółem wyniosła: 342;
- liczba osób objętych pomocą społeczną ogółem wyniosła: 477;
- liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych świadczeniami z pomocy społecznej wyniosła: 55;
- liczba rodzin z problemem nadużywania innych substancji psychoaktywnych wyniosła: 2;
- procedurą Niebieskiej Karty zostało objętych 14 rodzin, z czego w 13 rodzinach wystąpił problem z nadużywaniem alkoholu;
- zostało wystosowanych 12 wniosków o leczenie odwykowe.

3. Cel i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023

Głównym założeniem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczanie występowania

negatywnych zjawisk będących skutkiem używania środków psychoaktywnych poprzez rozwój działań związanych z profilaktyką i terapią uzależnień, wzrostem świadomości społecznej, przeciwdziałaniem powstawania i redukowaniem następstw używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, integrację społeczną osób uzależnionych oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w jego realizację. Mając na uwadze złożoność problemów występujących wśród osób używających substancji psychoaktywnych, system udzielania pomocy musi obejmować wiele elementów mających na celu poszerzanie zdolności osób do utrzymywania abstynencji, zwiększanie umiejętności rozwiązywania problemów osobistych, prowadzenia zdrowego stylu życia oraz redukowanie zaburzeń somatycznych i psychicznych. Istotą programów musi być długofalowe działanie na rzecz zmiany nawyków i utrwalania prawidłowych wzorów zachowań i funkcjonowania w życiu społecznym.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

3.1. Cele i priorytety

Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia określone na lata 2021-2025.

- 1. Cele strategiczne Programu to:** zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują, rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi oraz wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zmniejszenie nierówności społecznych w życiu; ograniczenie dostępności używania narkotyków, oraz związanych z tym problemów, a także podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Maków Podhalański na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych.
- 2. Cele powiązane ze strategią Gminy Maków Podhalański – cel strategiczny:**
 - a. wzmacnianie lokalnej społeczności w samodzielnym rozwiązywaniu własnych problemów;

- b. wspieranie rodzin będących w kryzysie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży;
- c. redukcja zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- d. rozwój zintegrowanego systemu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych

3. Priorytety na lata 2022-2023:

- a. kontynuowanie pomocy psychoterapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, ich rodzin oraz ofiar sprawców przemocy w rodzinie;
- b. poszerzenie oferty programów profilaktycznych adresowanych do dzieci, młodzieży i rodziców, obejmującej problematykę alkoholową, narkotykową oraz uzależnień behawioralnych
- c. praca z rodziną,
- d. zapewnienie pomocy terapeutycznej dla dzieci z rodzin z problemami uzależnień.

3.2. Zadania do realizacji

1. Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez:

- a. finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego świadczącego pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych w ramach redukcji szkód o której mowa w NPZ. Funkcjonowanie Punktu związane jest z zabezpieczeniem w sprzęt biurowy, umeblowanie, materiały i narzędzia potrzebne do realizacji zadań;
- b. pełnienie dyżurów przez członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, których zadaniem jest motywowanie do podjęcia leczenia, informowanie o możliwościach podjęcia leczenia w naszej gminie oraz przygotowanie materiałów i wniosków do Sądu Rodzinnego o zobowiązanie do podjęcia leczenia;
- c. zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych w ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień określonej w Narodowym Programie Zdrowia;
- d. udział w Ogólnopolskich Kampaniach Społecznych;
- e. edukację publiczną – druk ulotek w ramach edukacji zdrowotnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia;

- f. prowadzenie działań zmierzających do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego wobec osób zgłoszonych;
- g. współpraca z placówkami leczenia odwykowego w ramach leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z założeniami NPZ w tym w zakresie ponadpodstawowego programu terapii.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień (od alkoholu i narkotyków) pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez finansowanie:

- a. działalności Punktu Konsultacyjnego świadczącego pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin;
- b. opracowanie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych obejmującej problematykę alkoholową, narkotykową oraz uzależnień behawioralnych w ramach monitorowania i badania problematyki, o której mowa w NPZ;
- c. wspieranie działań i programów w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej skierowanej do rodzin, w których występuje problem uzależnień oraz przemocy w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ,
- d. organizację i finansowanie zajęć mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych, społecznych oraz przygotowujących rodziców do wychowania dzieci bez przemocy i alkoholu;
- e. udziału w ogólnopolskich kampaniach społecznych;
- f. zakładanie Niebieskich Kart oraz działalność zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie w ramach zwiększania dostępności i podniesienia jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w NPZ;
- g. zakupu ulotek w ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień określonej w Narodowym Programie Zdrowia.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży.

A. W ramach profilaktyki uniwersalnej, określonej w Narodowym Programie Zdrowia: realizacja programów profilaktycznych, w tym rekomendowanych

w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, programów, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykowanych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój, poprzez:

- h. promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez wspieranie organizacji sportowych oraz finansowanie imprez sportowo-rekreacyjnych i sportowych zajęć pozaszkolnych, także w placówkach oświatowych realizujących programy profilaktyczne z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- i. organizacja i finansowanie imprez sportowo-kulturalnych ukierunkowanych na popularyzację zdrowego stylu życia, wolnego od alkoholu i narkotyków organizowanych przez różne podmioty, instytucje i placówki oraz Gminę Maków Podhalański, poprzez realizację profilaktyki uniwersalnej z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- j. projektowanie i rozwój oraz poprawę funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej (np. boiska, stadiony, sale gimnastyczne, miejsca rekreacji i aktywnego wypoczynku, place zabaw) na terenie gminy w myśl realizacji hasła „Przez sport do trzeźwości”;
- k. wdrażanie i finansowanie programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych dla uczniów i rodziców, realizowanych w placówkach oświatowych w ramach szkolnych programów profilaktyki; uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu (szkoły podstawowe, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy);
- l. prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych oraz szkoleń, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia;
- m. działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych (kampanie edukacyjne).

B. W ramach profilaktyki selektywnej: realizacja programów profilaktycznych, w tym rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, poprzez realizację programów adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców.

C. W ramach profilaktyki wskazującej: realizacja programów profilaktycznych, w tym rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym:

1. objęcie opieką pozaszkolną dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy i grup ryzyka poprzez:
 - a. finansowanie działalności Świetlicy Środowiskowej prowadzonej w Domu Kultury w Makowie Podhalańskim;
 - b. organizacja konkursów profilaktycznych w szkołach z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
 - c. organizowanie, w ramach wypoczynku w 2022 i w 2023 roku, kolonii, półkolonii i wyjazdów z programem o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży, w tym dla osób szczególnie narażonych na działanie czynników ryzyka oraz niepełnosprawnych.
2. organizację zajęć grupowych o charakterze edukacyjno-profilaktycznym dla młodzieży pochodzących z rodzin, w których występuje problem z nadużywaniem alkoholu;
3. wdrażanie w podstawowej opiece zdrowotnej procedury wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji wobec pacjentów spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie;
4. organizowanie szkoleń dla rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii, poprzez:

- b. finansowanie warsztatów, kursów i szkoleń specjalistycznych dla nauczycieli, członków komisji, policjantów, pracowników socjalnych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach edukacji kadr o której mowa w NPZ;
- c. współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, promowanie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych;
- d. zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych, tablic informacyjnych, pomocy, w tym również literatury fachowej oraz czasopism przekazywanych osobom, instytucjom, organizacjom, placówkom oświatowym prowadzącym działania

z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy w ramach edukacji zdrowotnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia;

- e. finansowanie działalności placówek leczenia uzależnień w zakresie ponadpodstawowych programów terapii dla mieszkańców Gminy Maków Podhalański.

5. Zapewnienie działania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, współpraca z Policją, Sądem Rodzinnym:

- a. Podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez udział w zgodnie z założeniami Edukacji kadr opisanych w NPZ,
- b. pokrywanie kosztów szkoleń, podróży służbowych i wynagrodzeń członków Komisji związanych z pełnieniem funkcji członka Komisji, ze środków przeznaczonych na realizację programu;
- c. pokrywanie kosztów sądowych i kosztów wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu;
- d. wspieranie Policji w zakresie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii;
- e. diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Programu.

6. Ograniczenie dostępu do alkoholu:

- a. opracowanie zasad, form i zakresu prowadzenia kontroli sprzedaży napojów alkoholowych;
- b. współpraca w zakresie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych poprzez upoważnionych przez Burmistrza członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników Urzędu Miejskiego, Policję, zlecenie kontroli punktów sprzedaży przez Policję;
- c. edukowanie sprzedawców napojów alkoholowych i kontrola rynku w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim;
- d. przeciwdziałanie nietrzeźwości w miejscach publicznych poprzez podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problemami osób nietrzeźwych.

3.3. Sposoby realizacji Programu

1. Podmiot koordynujący i realizatorzy Programu

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Pełnomocnikiem Burmistrza ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

2. Harmonogram realizacji, źródła finansowania i łączne nakłady finansowe:

- a. Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie gminy, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż i podawania napojów alkoholowych (100%). Rozliczenie finansowe Programu następuje przez pracowników Urzędu Miejskiego w Makowie Podhalańskim.
- b. Środki, o których mowa w art. 9 z 3 w ust. 3 pkt 1, przeznacza się na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu
- c. O dofinansowanie realizacji przedsięwzięć zgodnych z zadaniem 3.2. pkt. 3 Programu decyduje Burmistrz Makowa Podhalańskiego w granicach środków ujętych w budżecie Gminy Maków Podhalański na rok 2022 - 2023, po pozytywnej opinii Gminnej Komisji.

3. Wskaźniki monitoringu:

- a. liczba osób korzystających z pomocy w punktach konsultacyjnych,
- b. liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi,
- c. liczba i efektywność kontroli punktów sprzedaży alkoholu,
- d. liczba dzieci z rodzin z problemem uzależnień objętych terapią.

4. Sposoby sprawozdania:

Sprawozdanie finansowe i merytoryczne z realizacji Programu, będące integralną częścią sprawozdania budżetowego, przedstawia Przewodniczący GKP i RPA Radzie Miejskiej Makowa Podhalańskiego.

5. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalański

Członkom Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim ustala się wynagrodzenie w wysokości procentu przeciętnego,

miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, zgodnie z następującym podziałem:

1. 20% dla Przewodniczącego Gminnej Komisji;
2. 13% dla Zastępcy Gminnej Komisji;
3. 10% dla członków Gminnej Komisji.

Wypłata wynagrodzenia następuje na podstawie listy obecności na koniec każdego miesiąca.

Zakończenie

Realizacja celów i zadań zawartych w niniejszym Programie ma za zadanie podniesienie dostępności do działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz rehabilitacyjnych, jak również dążenie do zmiany struktury spożycia i wzorców używania napojów alkoholowych i substancji psychoaktywnych.

Wyznaczone kierunki i działania mają na celu ograniczenie skutków nadużywania alkoholu oraz narkotyków, powodujące szkody zarówno zdrowotne, jak i społeczne, takie jak: wzrost przestępczości i wykroczeń, naruszenie zasad porządku i bezpieczeństwa publicznego, wypadki drogowe, przemoc w rodzinie, bezrobocie, bezdomność, wykluczenie społeczne.

Działania te wymagają skoordynowanej współpracy wszystkich podmiotów realizujących Program.